

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка**

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра дошкільної і початкової освіти

Світлана КОНДРАТЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика навчання літературного читання

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальність **013 Початкова освіта**

Освітня програма: Початкова освіта

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною

комісією ННПП
«26» січня 2024 р.

Голова

Юлія БОНДАРЕНКО

док. пед. наук, професор

Суми – 2024

Розробник: Парфілова Світлана Леонідівна, кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри дошкільної і
початкової освіти

Протокол №6 від «28» грудня 2023 р.

Завідувач кафедри
Павлушенко Наталія Миколаївна,
кандидат педагогічних наук, доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
2-й		4-й	
Семестр			
4-й		7-й	
Лекції			
20 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
20 год.		4 год.	
Самостійна робота			
48 год.		80 год.	
Консультації:			
2 год.		2 год.	
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин – 90			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Методика навчання літературного читання» є нормативною навчальною дисципліною для студентів спеціальності 013 Початкова освіта освітнього рівня «Бакалавр».

Мета курсу: розкриття сутності процесу навчання літературного читання в початковій школі відповідно до державних стандартів; висвітлення сучасних наукових концепцій, понять, методів та технологій навчання літературного читання учнів початкових класів, забезпечення оволодіння студентами практичними вміннями проведення уроку літературного читання.

Завдання курсу: опанування студентами системою знань про закономірності процесу навчання літературного читання, підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання літературного читання» для освітнього ступеня «Бакалавр» студент повинен

знати:

- основні концептуальні засади літературної освіти в Україні, ідеї, закладені в змісті та структурі чинних програм літературного читання для загальноосвітніх навчальних закладів;

- загальнодидактичні та методичні принципи навчання літературного читання у початковій школі, системний підхід до організації навчання, форми, методи та прийоми навчання, дидактичні засоби навчання, види та типи уроків;
- методику розвитку комунікативних умінь і навичок молодших школярів, особливості роботи над текстом;
- основні етапи процесу роботи над художнім твором, особливості аналізу творів різних родів і жанрів.

вміти:

- проводити методичний аналіз матеріалу, що вивчатиметься, а саме: встановлювати наступність і перспективність у його вивченні, співвідношення між теоретичним матеріалом і практичними вміннями й навичками, диференціювати матеріал за ступенем складності його засвоєння, виділяти у ньому головне;
- працювати з навчальними підручниками, посібниками, робочими зошитами, уміло використовувати дидактичні можливості методичного апарату навчальної книги, її рубрикацію, умовні позначення, питання і завдання, ілюстративний матеріал, питання та завдання;
- планувати навчальний матеріал на рік, семестр, з кожної теми, розділу, здійснювати моделювання навчального процесу;
- складати план-конспект уроку: визначати тип уроку, його зміст і структуру, формулювати мету, визначати компетенції, добирати дидактичний матеріал, прогнозувати пізнавальну діяльність учнів;
- володіти технологією основних методів і прийомів навчання літературного читання, оптимально використовувати засоби навчання, виходячи зі специфіки матеріалу, що вивчається, і з конкретного контингенту учнів;
- здійснювати перевірку знань, умінь і навичок та аргументовано їх оцінювати, користуючись критеріями 12-бальної системи; упереджувати і виправляти помилки учнів;
- використовувати різні види наочності й технічні засоби навчання;
- вести позакласну роботу, вдало поєднувати її форми з програмовим вивченням початкового курсу літературного читання.

Програмою курсу «Методика навчання літературного читання» для освітнього ступеня «Бакалавр» передбачено лекційні, практичні заняття та різні форми самостійної роботи.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліни, які мають бути вивчені раніше: «Дидактика», «Педагогіка загальна», «Педагогічна психологія», «Методика навчання української мови в початковій школі», «Основи культури і техніки мовлення», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Соціологія», «Філософія», «Дитяча література», «Красномовство», «Риторика».

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до освітньо-професійної програми «Початкова освіта. Першого рівня вищої освіти» (ОК 1.21) у студентів необхідно сформулювати загальні і предметні (фахові) компетентності, а саме:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності(ЗК)	ЗК-2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

	<p>ЗК-3. Здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій.</p> <p>ЗК-4. Здатність ідентифікувати, формулювати та розв'язувати освітні проблеми.</p> <p>ЗК-5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-6. Враховуючи значення зовнішнього захисту життя і здоров'я дітей різного віку, здатність створювати і підтримувати необхідний рівень безпеки людини та довкілля; формувати в учнів навички безпечної поведінки та бережливого природокористування.</p> <p>ЗК-7. Здатність, використовуючи базові знання з соціально-гуманітарних дисциплін, здійснювати спостереження та інтерпретацію соціальних явищ; аналізувати їх зв'язок з різними напрямками фахової діяльності; критично оцінювати та аналізувати інформацію, поширювану в ЗМІ, особливо в царині своєї професії.</p> <p>ЗК-8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та технологіями.</p> <p>ЗК-10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-11. Здатність продуктивно співпрацювати з різними партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі; усвідомлювати моральні та етичні проблеми, пов'язані з власною і чужою професійною діяльністю, переконаність у важливості етичної професійної поведінки.</p> <p>ЗК-12. Здатність проектувати завдання власної професійної діяльності, приймати самостійні рішення щодо їх розв'язування та критично оцінювати одержувані результати; самостійно здобувати знання і розвивати свої професійні навички, використовуючи різні інформаційні джерела (рідною та іноземною мовами) та сучасні інформаційно комп'ютерні технології, включаючи WEB.</p>
<p>Предметні (фахові) компетентності спеціальності (ПК)</p>	<p>ПК-1. Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі, та в позашкільній роботі з дітьми.</p> <p>ПК-2. Здатність планувати роботу вчителя, розробляти календарно-тематичне планування динаміки розгортання змісту освітніх галузей, план виховної роботи, планувати професійний саморозвиток вчителя.</p> <p>ПК-3. Здатність планувати та організовувати взаємодію з батьками молодших школярів засобами різних методів, форм співпраці та надавати їм консультативну допомогу щодо сімейного виховання дитини. Державного стандарту початкової загальної освіти.</p> <p>ПК-5. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації та застосовувати її в професійній діяльності.</p> <p>ПК-6. Здатність проводити наукові педагогічні дослідження, працювати з психолого-педагогічною, методичною літературою, формулювати конструктивні ідеї щодо розв'язання проблеми дослідження, а також описувати, аналізувати та критично оцінювати одержані експериментальні</p>

дані.

ПК-7. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

ПК-9. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з предметів з урахуванням їх вікових особливостей та специфіки предметів; усвідомлювати рівень власних досягнень, розуміти необхідність постійного підвищення кваліфікації та особистісного розвитку, здійснювати самооцінку, систематично вдосконалювати свої фахові компетенції, визначати напрям особистісного розвитку

ПК-10. Здатність до узагальнення власного педагогічного досвіду і представлення його у формі розробок навчальних матеріалів для учнів, системи уроків, методичних рекомендацій щодо практики використання певних методичних прийомів, організації видів навчальної діяльності тощо.

ПК-11. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

ПК-13. Здатність використовувати інноваційні технології галузі початкової освіти та творчо підходити до вирішення педагогічних завдань у професійній діяльності.

ПК-14. Здатність до виховання в учнів початкових класів толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

ПК-16. Здатність організувати освітній процес для обдарованих учнів початкових класів та учнів з особливими освітніми потребами.

ПК-17. Здатність здійснювати виховну діяльність в позакласній роботі й позашкільній освіті відповідно до культурних надбань нації та інтересів, потреб особистості; здатність до планування, проектування й організації позакласних та позашкільних виховних заходів; здатність ефективно використовувати виховний потенціал позашкільної освіти й позакласної роботи з метою формування всебічно гармонійної особистості на засадах особистісно орієнтованої педагогіки.

ПК-18. Здатність визначати сутність та специфіку сучасної культурно-дозвіллевої діяльності позашкільних навчальних закладів; здатність аналізувати та методологічно обґрунтовувати вибір форм, методів, засобів організації культурно-дозвіллевої діяльності з дітьми різних вікових категорій та дітьми з особливими освітніми потребами; здатність використовувати інноваційні технології культурно-дозвіллевої роботи на засадах партнерської педагогіки.

<p><i>Програмні результати навчання</i></p> <p>Знання</p>	<p>ПРЗ-1. Володіти законодавчою базою щодо завдань, цілей, принципів, засад функціонування початкової та позашкільної освіти в Україні. Знати міжнародні та законодавчі акти України в галузі охорони дитинства про захист прав дітей та забезпечення їх повноцінного розвитку.</p>
	<p>ПРЗ-2. Розуміти природу і знати вікові особливості учнів початкових класів з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.</p>
	<p>ПРЗ-5. Бути знайомим з ознаками булінгу. Знати прийоми попередження та протидії йому.</p>
	<p>ПРЗ-6. Знання педагогічних та методичних основ організації позакласної та позашкільної роботи, інноваційних технологій організації роботи у позашкільних навчальних закладах</p>
<p>Уміння</p>	<p>ПРУ-1. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання учнів початкової школи з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.</p>
	<p>ПРУ-2. Діагностувати психолого-педагогічні особливості дітей молодшого шкільного віку; забезпечувати особистісно орієнтований підхід до учнів початкової школи, сприяючи розвитку їх задатків та здібностей, визначаючи ступінь і глибину засвоєння учнями програмного матеріалу.</p>
	<p>ПРУ-3. Володіти уміннями і навичками забезпечення організації педагогічного процесу в навчальних закладах з урахуванням принципів початкової освіти, зокрема дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, компетентнісного підходу тощо</p>
	<p>ПРУ-4. Володіти методами, формами, засобами різнобічного виховання, формування і розвитку особистості учнів початкових класів та її соціалізації у сучасному суспільстві.</p>
	<p>ПРУ-5. Уміти визначати мету професійної діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі навчальної, виховної роботи і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему професійної діяльності.</p>

	<p>ПРУ-6. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими учнями результатами.</p>
	<p>ПРУ-7. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я учнів початкових класів.</p>
	<p>ПРУ-8. Виявляти педагогічні проблеми освітнього процесу, визначати об'єкт та предмет дослідження, формулювати мету та гіпотезу дослідження, визначати основні поняття; володіти методами збору даних відповідно до гіпотез; створювати масиви емпіричних даних, опрацьовувати наукові джерела; підбирати і використовувати універсальні та спеціальні методи дослідження; узагальнювати та впроваджувати результати дослідження у власну професійну діяльність.</p>
	<p>ПРУ-9. Уміти розробляти документацію щодо навчання, виховання та наукової, методичної, організаційної роботи вчителя початкової школи та позашкільної освіти; уміти аналізувати, узагальнювати і поширювати передовий педагогічний досвід.</p>
Комунікація	<p>ПРК-1. Здатність володіти українською та іноземною мовою упродовж підготовки та здійснення професійної діяльності, а також презентації свого педагогічного досвіду.</p>
	<p>ПРК-2. Організувати конструктивну взаємодію між вихованцями та їх батьками, громадськими організаціями, організувати власну діяльність під час безпосередньої взаємодії з дітьми на позакласних та позашкільних заняттях.</p>
	<p>ПРК-3. Ефективно спілкуватися в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступати перед аудиторією, брати участь у дискусіях, обстоювати власну думку (позицію), дотримуватися культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</p>
Автономія і відповідальність	<p>ПРА-2. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності учнів початкових класів. Знати і дотримуватись санітарно-гігієнічних, педагогічних, естетичних вимог щодо функціонування обладнання й оформлення приміщення та території загальноосвітнього навчального закладу. Володіти нормативами щодо створення матеріально-технічної бази, режиму харчування дітей, санітарного режиму харчоблоку.</p>
	<p>ПРА-3. Виявляти готовність до систематичного підвищення рівня педагогічної майстерності; володіти знаннями про способи професійного самовдосконалення; усвідомлювати рівень власних педагогічних здібностей, визначати причини недоліків у роботі; володіти навичками самовдосконалення, використання механізмів самооцінки власних досягнень в дослідницькій діяльності. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
B	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
C	Ставиться за вияв студентом майже повних, систематичних знань із дисципліни, в більшій мірі успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, переважання здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні помилки.
D	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
E	
FX	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ з можливістю повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
F	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу далека від сутності, що зумовлюється відсутністю уявлень про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Розподіл балів

			Поточний контроль									Разом	Сума
			Розділ 1		Розділ 2								
T. 1. 1	T1. 2	T1. 3	T1. 4	T1. 5	T2. 1	T2. 2	T2. 3	T2. 4	T2. 5	T2. 6	T2. 7		
			Поточний контроль									60	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
			Контроль самостійної роботи									30	
-			-	5	5	5	-	5	5	5			

			Підсумковий тест			
			10		10	

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, тестування, творчі завдання, презентації результатів виконаних завдань, оцінка самостійної роботи бакалаврів.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ І. ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ «ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ»

Тема 1.1. Особливості змісту програми курсу «Літературне читання»

Структура програми. Зміст пояснювальної записки. Мета і завдання літературного читання. Сутність поняття читацька компетентність. Принципи визначення змісту літературного читання. Сутність тематично-жанрового, естетичного, літературознавчого, комунікативно – літературного принципів впорядкування змісту. Змістові лінії програми. Особливості нової програми «Літературне читання». Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів.

Тема 1.2. Особливості підручників «Літературне читання». Аналіз програми з літературного читання

Підручники «Літературне читання» для 2, 3 класів. Автори підручників, рік видання. Підручник – своєрідна модель навчання учнів літературного читання. Основна ідея підручника, реалізація її у змісті. Структура підручника. Коло читання. Особливості вибору творів для читання учнями. Методичний апарат. Ілюстративний матеріал. Рубрики і їх зміст. Новизна змісту підручника. Робота в групах. Завдання на вибір. Відповідність змісту підручника програмі «Літературне читання».

Тема 1.3. Типи, структура, завдання уроків літературного читання

Значення і завдання уроків читання. Основні принципи початкового навчання читання. Типи уроків читання і вимоги до їх побудови. Варіативність побудови уроків читання (за

О.Я. Савченко та ін.). Дидактична структура уроку літературного читання та його зміст. Мотиваційне забезпечення уроків літературного читання.

Тема 1.4. Методика формування навички читання в контексті літературного читання

Методика проведення вправ на формування правильності читання. Методика проведення вправ на формування швидкості читання. Методика проведення вправ на формування усвідомленості, виразності читання. Методика міжпредметних завдань. Методика активного впливу на навичку читання. Методика І. Федоренка. Методика вивчення рівня сформованості навички читання. Визначення швидкості читання, коефіцієнта засвоєння прочитаного, продуктивності читання.

Тема 1.5. Діагностика рівня сформованості навички читання

Функції та об'єкти контролю навчальних досягнень учнів з літературного читання. Оцінювання, вербальне оцінювання та критерії оцінювання навички читання.

Розділ II. МЕТОДИКА ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ ТВОРІВ РІЗНИХ ЖАНРІВ

Тема 2.1. Літературознавча пропедевтика на уроках літературного читання

Методика ознайомлення школярів (на початковому рівні, практично) з окремими літературознавчими поняттями, необхідними їм під час аналізу та інтерпретації твору. Формування найпростіших уявлень про сюжет і композицію твору (без уживання термінів), про художній образ-персонаж в епічному творі та художній образ – у ліричному, про деякі особливості жанрів художніх творів, засоби художньої виразності, авторську позицію (ставлення автора до зображуваних подій, до персонажів), тему та основну думку твору.

Тема 2.2. Основні етапи роботи та аналіз художнього твору на уроці літературного читання

Етап «до читання твору». Його завдання – підготувати учнів до сприймання твору в трьох напрямках: 1) процесуальному (зняти труднощі техніки читання); 2) змістовому (підготувати до сприймання змісту); 3) емоційному (підготувати учнів до адекватного авторському задуму сприйняття емоційно – естетичного змісту твору).

Етап «в ході читання». Цілісне сприймання твору, повторне перечитування та аналіз, вторинний синтез.

Етап «після читання». Його завдання – включити прочитаний твір у систему раніше опрацьованих творів шляхом порівняння їх за змістом, художніми образами, художніми засобами, настроєм.

Тема 2.3. Методика роботи із загадкою, приказкою, прислів'ям, лічилкою, скоромовкою на уроках літературного читання

Методика читання загадки. Методика читання прислів'я, приказки. Методика читання лічилки, скоромовки.

Тема 2.4. Методика роботи із казкою, легендою на уроках літературного читання

Жанрові особливості казки та легенди. Види казок. Спільні та відмінні ознаки легенди і казки. Вимоги програми до літературного читання легенд і казок, методика роботи з ними. Місце казок та легенд у змісті підручників «Літературне читання».

Тема 2.5. Методика роботи із оповіданням, байкою

Жанрові особливості оповідання. Схема аналізу оповідання, в основі якого лежить вчинок. Ідеограма аналізу оповідання. Методика проведення бесід: вступної, аналітичної, узагальнюючої. Робота з ілюстраціями до оповідання. Різні види переказу змісту твору. Складання плану. Методика читання байок.

Тема 2.6. Методика опрацювання віршів, науково-популярних статей

Особливості роботи над віршами у початковій школі. Підготовча робота з віршами. Перше прочитування і постановка питань по змісту. Особливості прочитання поетичних рядків, аналіз зображувальних засобів. Розкриття змісту в єдності з художніми засобами. Специфіка вивчення епічних, ліричних віршів у початковій школі. Вірші соціально-політичного змісту: про працю і життя людей, про батьківщину, про патріотизм. Робота над такими творами. Науково-пізнавальна стаття. Введення науково-пізнавальних статей до читанок, робота над нарисом. Етапи роботи над статтею. Методика опрацювання науково-публіцистичних статей.

Тема 2.7. Методика позакласного читання

Особливості уроків позакласного читання, їх різновиди. Організація позакласного читання під керівництвом вчителя: вступні уроки, уроки-рекомендації книги, уроки з поглиблення розуміння прочитаного. Вивчення літературної географії краю. Літературні екскурсії і походи. Організація літературного музею. Учнівська творчість і шляхи її розвитку. Літературна преса в школі. Випуск газет, рукописних журналів, альманахів, альбомів.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р
Розділ І. ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ «ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ»												
Тема 1.1. Особливості змісту програми курсу «Літературне читання».	10	1	1			8		-	-		-	8
Тема 1.2. Особливості підручників «Літературне читання». Аналіз програми з літературного читання.	10	1	1			8		-	-		-	8
Тема 1.3. Типи, структура, завдання уроків літературного читання.	12	2	2			8		-	-		-	8

Тема 1.4. Методика формування навички читання в контексті літературного читання.	4	2	2			-		2	-		-	-
Тема 1.5. Діагностика рівня сформованості навички читання.	12	2	2			8		-	-		-	8
Розділ II. МЕТОДИКА ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ ТВОРІВ РІЗНИХ ЖАНРІВ												
Тема 2.1. Літературознавча пропедевтика на уроках літературного читання.	10	1	1			8		-	-		-	8
Тема 2.2. Основні етапи роботи та аналіз художнього твору на уроці літературного читання.	2	1	1			-		-	-		-	8
Тема 2.3. Методика роботи із загадкою, приказкою, прислів'ям, лічилкою, скоромовкою на уроках літературного читання.	4	2	2			-		-			-	8
Тема 2.4. Методика роботи із казкою, легендою на уроках літературного читання.	4	2	2			-		-	2		-	-
Тема 2.5. Методика роботи із оповіданням, байкою.	4	2	2			-		-	2		-	8
Тема 2.6. Методика опрацювання віршів, науково-популярних статей.	6	2	2		2	-		2	-		-	8
Тема 2.7. Методика позакласного читання.	12	2	2			8		-	-		2	8
Усього годин:	90	20	20		2	48		4	4		2	80

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Особливості змісту програми курсу «Літературне читання»	1	
2.	Особливості підручників «Літературне читання». Аналіз програми з літературного читання	1	
3.	Типи, структура, завдання уроків літературного читання	2	
4.	Методика формування навички читання в контексті літературного читання	2	
5.	Діагностика рівня сформованості навички читання	2	
6.	Літературознавча пропедевтика на уроках літературного читання.	1	
7.	Основні етапи роботи та аналіз художнього твору на уроці літературного читання.	1	
8.	Методика роботи із загадкою, приказкою, прислів'ям, лічилкою, скоромовкою на уроках літературного читання.	2	
9.	Методика роботи із казкою, легендою на уроках літературного читання.	2	2
10.	Методика роботи із оповіданням, байкою.	2	2
11.	Методика опрацювання віршів, науково-популярних статей.	2	
12.	Методика позакласного читання.	2	
Разом		20	4

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бобчук О. Ознайомлення школярів зі стильовим забарвленням тексту. *Початкова школа*. 2013. №10. С. 8-16.
2. Бондаренко О. Формування читацької компетентності молодших школярів. *Початкова школа*. 2014. № 5. С. 6– 8.
3. Варзацька Л. О. Активізація мовленнєвої діяльності учнів. *Початкова школа*. 2015. № 2. С. 23-28.
4. Вашуленко О.В., Захарченко О.А., Левченко І.В. Варіативність уроків літературного читання. *Учитель початкової школи*. 2015. № 4. С. 27-31.

5. Відео-рекомендації Оксани Хомич – вчительки початкових класів в НВК «Новопечерська школа». 2016. URL: <https://www.youtube.com/channel/UCmj5jBaNuwTLQg9Y6vh4kQg/about> (Дата звернення 15.01.2020)
6. Державний стандарт початкової загальної освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti> (Дата звернення 23.12.2019)
7. Елективний курс «Читання». 1–4 класи. Харків : Вид. група «Основа». 2011. С. 109. («Б-ка ж-лу «Початкове навчання та виховання». вип.8).
8. Концепція «Нова українська школа». Інформаційний збірник МОН України. 2016. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (Дата звернення: 23.12.2019)
9. Кравцова А.І., Руденко В.І. Використання ігрових технологій на уроках літературного читання в 3 класі як засіб формування творчих здібностей 33 молодших школярів: метод. посіб. Кривий Ріг: КДПУ, 2016. 99 с.
10. Кравцова І. А. Шляхи формування навички виразного читання в учнів 3 класів у процесі роботи над віршованими творами: метод. посіб. Кривий Ріг: КДПУ, 2013. 63 с.
11. Кравцова І. А., Завгороднюк О.Г. Розвиток творчих здібностей молодших школярів засобом використання системи творчих вправ на уроках читання: метод. посіб. Кривий Ріг: КДПУ, 2014. 71 с.
12. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи. *Початкова освіта*. 2016. № 18. С.11-12
13. Літературне читання: Програма для загальноосвітніх навчальних закладів: 2-4 кл. Київ: Освіта, 2018. 380 с. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> (Дата звернення: 23.12.2019)
14. Марина Пристінська. III серпневий інтернет-марафон «Сучасні методи розвитку мовлення і навчання читанню в початковій школі». 2016. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7R0oscPOzIU> (Дата звернення 23.12.2019)
15. Мартиненко В.О. Літературне читання. Робочий зошит : навч. посіб. для учнів 2 кл. Видавничий дім «Освіта», 2013. 80 с.
16. Мартиненко С. Педагогічна адаптація першокласників до навчання в школі: поради для батьків. *Початкова школа*. 2009. №10.С.59-60.
17. Науменко В. О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання» : навч. посіб. для 2-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ : Генеза, 2013. 96 с.
18. Науменко В. Як досягнути душі твору?: методика аналізу оповідання на уроках літературного читання. *Учитель початкової школи*. 2014. № 9. С. 9-12.
19. Науменко В.О. Літературне читання : підруч. для 3-го кл. Київ : Генеза, 2013. 178 с.
20. Науменко В.О. Особливості змісту навчально-методичного комплексу з літературного читання в другому клас. *Шкільний бібліотечно-інформаційний центр*. 2013. № 5. С. 75–92.
21. Науменко В.О. Уроки літературного читання в 2 класі: метод. посіб. для вчителя. Київ : Генеза, 2013. 280 с.
22. Панчак О. Розвиток навички читання як виду мовленнєвої діяльності. *Початкова школа*. 2019. №1. С.8-13.